

RAADSINFORMATIEBRIEF

Zaaknummer: 485265

Documentnummer: 489770

Datum: 31 oktober 2023

Portefeuille(s): Jeugdhulp

Portefeuillehouder(s): Peter Duvekot

Contactpersoon: Eline Maas

Tel.nr.: 06-57480109

Emailadres: e.maas@dronten.nl

Onderwerp: Beantwoording raadsragen naar aanleiding van de beeldvormende vergadering jeugdhulp van 5 oktober 2023.

Context

☐ Afdoening motie [naam / raadsvergadering d.d.]

☐ Afdoening toezegging [commissievergadering/raadsvergadering d.d.]

X Beantwoording raadsragen

☐ Actuele bestuurlijke aangelegenheid

☐ Anders, [te weten...]

Beantwoording raadsragen aan de hand van drie thema's

Hieronder volgt de beantwoording van de raadsragen die we in de week van 16 oktober hebben ontvangen. Het betreft zowel technische als artikel 33 vragen. Wij hebben ons uiterste best gedaan deze vragen zo snel mogelijk te beantwoorden, zodat de antwoorden bij het Presidium van 1 november bekend zijn.

We hebben de vragen onderverdeeld in de volgende drie thema's: inhoudelijk, Triade-Vitree en systeemwijziging. Per thema beantwoorden we de vragen op volgorde van binnenkomst. Om bespreking van de vragen te vergemakkelijken zijn de vragen genummerd.

1. Inhoudelijke vragen

VVD

Vraag 1: Aanleiding voor de sessie over "jeugdhulp" was de door de Raad aangenomen motie. De motie had een verdergaande strekking dan alleen jeugdhulp. Vraag: Wanneer kunnen we een rapportage ontvangen die de volledige breedte van het sociaal domein beslaat?

Antwoord: De motie van 13 juli over de bestuurlijke rapportage bevatte de volgende onderdelen:

1. Een bestuurlijke rapportage over de breedte van het Sociaal Domein op te stellen met daarin aandacht voor:
 - a. Evaluatie
 - b. Inhoudelijke ontwikkelingen
 - c. Financiële situatie
 - d. Scenario's om dit op te vangen
 - e. Dekkingsvoorstellen
2. Deze rapportage zo snel als mogelijk aan de raad voor te leggen;
3. De raad tussentijds op de hoogte te houden van inhoudelijke of financiële ontwikkelingen in dit domein.

Ons voorstel voor de invulling van de bestuurlijke rapportage is als volgt. Voor wat betreft de evaluatie heeft u vorig jaar de eindrapportage van AEF "Evaluatie sociaal domein Dronten" ontvangen. Deze zullen wij als bijlage bij de rapportage voegen. De inhoudelijke

ontwikkelingen en de financiële situatie voor de jeugdhulp is vooruitlopend op de rapportage in de beeldvormende vergadering gepresenteerd. Deze informatie en de cijfermatige informatie voor de Wmo en P-wet zullen daaraan toegevoegd worden en wij rapporteren hierover aan u in het eerste kwartaal van 2024.

De scenario's om het financiële risico op te vangen en de dekkingsvoorstellen zijn onlosmakelijk verbonden met de volgend jaar te maken beleidskeuzes. Deze onderdelen voegen wij toe aan het nieuw op te stellen beleid sociaal domein. Wij zullen hiervoor een tijdpad en proces opstellen en met u delen.

Vraag 2: Aan jeugdhulp zitten een aantal “open einde” regelingen. Vraag: Op welke wijze kunnen we dan toch als gemeente interveniëren om op die manier de kosten in de hand te houden?

Antwoord: De meest kansrijke mogelijkheid om de financiële impact van de ‘open einde’ regeling zoveel mogelijk te beperken is het voorkomen van zware jeugdhulp. Dit doen we door vroegtijdige inzet van preventieve ondersteuning of lokale jeugdhulp. Dit vraagt in eerste instantie om extra investering om zo op termijn resultaten te kunnen boeken. Als gemeente hebben we weinig grip op wettelijke verwijzers, zoals de Gecertificeerde Instellingen (GI's). Om toch een beperkte invloed te kunnen uitoefenen hebben we een samenwerking opgebouwd met zowel GI's als huisartsen. Deze laatste groep draagt regelmatig casussen over aan de jeugdguiden in plaats van zelf door te verwijzen naar een jeugdhulpaanbieder.

Vraag 3: Geconstateerd wordt dat de kosten stijgen en de beoogde resultaten niet / niet altijd behaald worden. Vraag: Graag hierop een reflectie. Hoe kunnen wij ons zelf uit die vicieuze cirkel trekken?

Antwoord: We sturen veel meer dan andere gemeenten op het bereiken van resultaten. Ook hebben we een gevarieerd aanbod preventieve ondersteuning en jeugdhulp gerealiseerd. Dit zorgt ervoor dat we de inhoudelijke resultaten in grote mate bereiken, maar in sommige gevallen is de problematiek zo complex dat inzet van bestaande zorg onvoldoende resultaat kan boeken. Daarnaast bereiken we de financiële resultaten niet altijd. Om te voorkomen dat we op termijn in dergelijke situaties terecht komen, blijft het aanbieden van preventieve ondersteuning cruciaal. De vicieuze cirkel voor de meest complexe problematiek speelt landelijk. In het proces om te komen met nieuw beleid zullen we samen met ervaringsdeskundigen, de toegang en partners kijken waar we inhoudelijke winst kunnen halen en waar mogelijk op termijn hiermee kosten besparen.

Vraag 4: Wat heeft het college er de afgelopen periode aan gedaan om de kosten nog enigszins in de hand te houden en wat was / is het financiële effect hiervan?

Antwoord: We hebben de afgelopen jaren het door u vastgestelde beleid jeugdhulp en de verordening jeugdhulp uitgevoerd. Dit beleidskader is verlengd tot eind 2024. Binnen dit kader hebben we waar mogelijk aanbod omgebouwd zoals van de gespecialiseerde jeugd GGZ naar de basis GGZ (lokaal) en van jeugdhulp met verblijf naar de versnellingsaanpak/Team AnderS/ambulante hulp (regionaal) ter vervanging van verblijf. Als hiertoe aanleiding is, doen we een beroep op landelijke compensatieregelingen. Voor wat betreft de jeugdhulp die vanuit het gedwongen kader toegewezen wordt, gaan we als de inzet groter is dan wij verwachten op basis van de problematiek het kritische gesprek aan met de Gecertificeerde Instelling (GI) vanuit inhoud (gedragsdeskundige) en beleid (financieel). Dit leidt soms tot aanpassingen in de toewijzing. Tot 2023 was er geen inhoudelijke en financiële aanleiding en opdracht voor verregaande beleidswijzigingen. Zoals uit de verstrekte informatie blijkt, is de verhoging van de tarieven de belangrijkste oorzaak van de toenemende kosten van jeugdhulp.

Het financiële effect van de inzet (de besparing) is op deze korte termijn niet zichtbaar te maken. De hoogste kosten maken we voor een beperkt aantal jeugdigen die voor het merendeel instromen vanuit het gedwongen kader.

Vraag 5: Geadviseerd wordt het gemeentelijk budget voor jeugdhulp te verhogen. Vraag: Om welke budget(ten) gaat het precies? Waar is/zijn die budgetten voor bestemd? Hoe gaan we e.e.a. financieel dekken?

Antwoord: In de begroting 2024 is de kostenstijging op de regionale jeugdhulp en de inzet op preventie verwerkt en voor de lokale ondersteuning is een incidenteel bedrag opgenomen. De dekking komt uit algemene middelen en de feitelijke uitgaven komen ten laste van het resultaat.

De extra rijksmiddelen ter dekking van de tekorten op jeugdhulp zijn in Dronten toegevoegd aan de algemene middelen.

	2024	Na 2024	Uitleg
Preventieve ondersteuning	€ 165.000	€ 577.000	Vervallen incidentele middelen vanaf 2025
Lokale jeugdhulp	€ 500.000	€ ?	Nog niet bekend vanaf 2025
Regionale jeugdhulp	€ 1.300.000	€ 1.300.000 - € 900.000	2025 – 2027 positief effect innovatie
TOTAAL	€ 1.965.000	€ 1.877.000 - € 1.477.000	

Tijdens de beeldvormende vergadering van 5 oktober is toegelicht dat de incidentele post 2024 van € 500.000 voor de lokale ambulante jeugdhulp kan komen te vervallen.

In de septembercirculaire is opgenomen dat diverse provinciale toezichthouders als eis stellen dat gemeenten naar aanleiding van de rijksmaatregelen uit de Hervormingsagenda expliciet een daling van uitgaven moeten ramen ter waarde van hun aandeel in de landelijke korting van € 511 miljoen (dit komt neer op € 1 miljoen voor de gemeente Dronten).

Naar aanleiding van de septembercirculaire is in de beantwoording van de begrotingsvragen geadviseerd het aandeel van Dronten ter hoogte van € 1 miljoen als negatieve algemene stelpost jeugdhulp alsnog in de begroting vanaf 2025 op te nemen (verzending van de begroting richting raad heeft plaats gevonden voor het uitbrengen van de septembercirculaire). Dit was bij nader inzien te voorbarig omdat op die wijze geen totaalbeeld van het meerjarensaldo wordt gegeven. Wij zullen daarom de wijziging gelijktijdig met de overige wijzigingen van de septembercirculaire verwerken in de decemberwijziging.

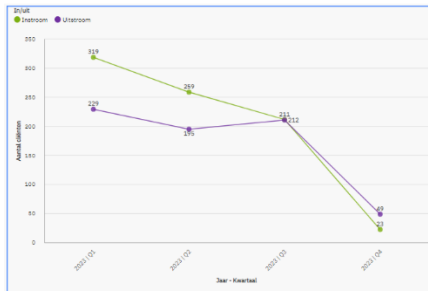
Vraag 6: Aangegeven wordt dat er een aantal mogelijkheden zijn om invloed uit te kunnen oefenen op de uitgaven. Vraag: wat kunnen we met deze maatregelen besparen? Wat hebben deze maatregelen voor effect op de kwaliteit van jeugdhulp?

Antwoord: We sturen op de kwaliteit en effectiviteit van de jeugdhulp over de hele linie van preventieve ondersteuning tot uithuisplaatsing. Het recente landelijke onderzoek dat we hebben laten zien tijdens de beeldvormende vergadering toont aan dat resultaatgericht werken effectiever is dan het traditionele p*q. We streven naar het bereiken van effectieve en kwalitatieve jeugdhulp voor jongeren die dat nodig hebben; de kosten zijn hieraan ondergeschikt. Om een besparing op termijn te realiseren nemen we verschillende maatregelen, zoals inzet van basis GGZ en groepsaanbod voor jongeren in plaats van individuele begeleiding of behandeling.

Vraag 7: In de stukken is te zien dat er in 2023 een (veel) lagere uitstroom van jongeren wordt verwacht dan in oa 2022. Kan worden aangegeven waardoor dit wordt veroorzaakt?

Antwoord: In een lopend jaar vinden regelmatig administratieve mutaties plaats, waaronder de verwerking van de stopberichten van aanbieders. Een stopbericht betekent dat de jeugdhulp is afgerond en de jeugdige is uitgestroomd. Niet elke aanbieder is even accuraat met de stopberichten. In een lopend jaar vertekent dit het beeld. In de prognose is de data per 21 september doorgerekend naar het hele jaar.

In de monitor (feitelijke stand medio oktober 2023) zien we dat aan het eind van het derde kwartaal de cijfers van de in- en uitstroom dichter bij elkaar zijn komen te liggen en dat in de eerste weken van oktober de uitstroom wat hoger ligt dan de instroom.

Vraag 8: Er is aangegeven dat schaarste van aanbod een probleem is, moet Dronten op deze ontwikkeling al voorsorteren? En indien dit al gebeurd is, kan dan worden aangegeven op welke wijze hierop wordt voorgesorteerd?

Antwoord: Als schaarste van een aanbod incidenteel is, dan zoeken we een individuele maatwerkoplossing. Signaleren wij dat de schaarste geen incidenteel karakter heeft (gelijktijdig en over een langere periode vaker voorkomt), is er de mogelijkheid om ofwel tussentijds te contracteren ofwel een pilot te starten. En daar gaan we dan ook mee aan de slag. We noemen een aantal voorbeelden.

We sorteren voor door in te spelen op maatschappelijk ontwikkelingen, bijvoorbeeld het toegenomen aantal (v)echtscheidingen. Door inzet van verschillende soorten preventieve ondersteuning proberen we te voorkomen dat kinderen en jongeren in de jeugdhulp terecht komen, omdat ouders ruzie maken.

Daarnaast zetten we in op andere oplossingen bij schaarste, bijvoorbeeld binnen de GGZ jeugd. Zo bieden we basis GGZ en GGZ op het VO, zodat jongeren met lichte en matige psychische problematiek geen gebruik hoeven te maken van de specialistische GGZ zorg. Ook kijken we uit naar niet-gecontracteerd aanbod bij bijvoorbeeld eetproblematiek. Hierdoor worden jongeren zo snel mogelijk geholpen, wat het verslechteren van de situatie voorkomt.

Vraag 9: Is de verwachting dat de (regionale) kosten in hetzelfde tempo blijven stijgen en is daar voldoende rekening mee gehouden in de begroting?

Antwoord: Vanwege een aantal ontwikkelingen liggen de regionale tarieven nog niet vast. Dit is veroorzaakt door het kortgeding over het perceel jeugdhulp met verblijf. De rechter heeft op 19 oktober uitspraak gedaan en deze uitspraak wordt samen met de regio collega's geanalyseerd. Een mogelijke uitkomst is dat de tarieven verder zullen stijgen. De begroting is gebaseerd op de tarieven die eerder door de regio zijn vastgesteld. Mocht een tariefstijging van toepassing zijn, dan verwachten we dat deze niet in dezelfde lijn is als de stijging tussen 2022 en 2023. Deze stijging was namelijk het gevolg van een andere financieringsvorm en een regionale beleidswijziging rondom de maximale groepsgrootte. Zodra we meer

duidelijkheid hebben, zullen we in een nieuwe raadsbrief verder ingaan op de uitspraak van de rechter en de financiële effecten hiervan.

Als college hebben we geen invloed op CAO onderhandelingen. De onderhandelingen kunnen echter wel invloed hebben op de tarieven. De vraag daarbij is of er voldoende compensatie vanuit het rijk beschikbaar wordt gesteld. Vanwege de hoge stijging in salariskosten, bestaat de mogelijkheid dat ook de lokale jeugdhulptarieven meer zullen stijgen dan de jaarlijkse OVA indexatie. Hier hebben wij nog geen uitsluitsel over.

Leefbaar Dronten

Vraag 10: De grafiek van de presentatie op blz. 6. Graag een overzicht van de aantallen uithuisgeplaatste jongeren van de afgelopen 10 jaar (en hun leeftijd erbij als dat mag) naar een woongroep.

Antwoord: We kunnen deze informatie genereren vanaf 2015, data van eerdere jaren hebben we niet omdat de Jeugdwet toen nog niet van kracht was. We kunnen de informatie vanaf 2015 echter niet direct uit onze bestaande monitor halen. Applicatiebeheer heeft tijd nodig om deze data uit de achterliggende systemen te halen en dat lukt niet binnen de beantwoordingstermijn. Ons voorstel is deze informatie toe te voegen aan de bestuursrapportage jeugd. Deze rapportage volgt in het eerste kwartaal van 2024.

Vraag 11: Op blz. 8 staat het overzicht Gebruik preventie Dronten waarin o.a. de groep jongeren wordt benoemd van het AZC voor traumabehandeling. Heeft de gemeente een idee hoe jongeren met dergelijke achtergrond en trauma het überhaupt redden in onze maatschappij? Is daar inzicht in en of grip op als ze in ons AZC terecht komen of in Dronten gehuisvest worden?

Antwoord: Uit recent onderzoek van Verwey-Jonker (april 2023 'Jonge vluchtelingen veerkrachtig') blijkt dat de preventieve inzet van traumabehandeling (GGNet) effectief is voor verwerking van trauma's bij vluchtelingjongeren en voorkomt dat deze trauma's zich ontwikkelen tot ernstige problematiek.

Vanwege AVG wetgeving hebben wij weinig zicht op het welbevinden van vluchtelingjongeren in de maatschappij. Wij geven ze een zo goed mogelijke start door 'warm' over te dragen bij plaatsing in een andere gemeente. Bij plaatsing in Dronten ondersteunen we ze, bijvoorbeeld door inzet van Woonstart (woonvoorziening die jongeren voorbereidt op zelfstandig wonen). Minstens twee vluchtelingjongeren zijn hierdoor succesvol naar zelfstandig wonen begeleid.

Vraag 12: Voorheen scoorden de jeugd in onze gemeente op hun geluksgevoel altijd vrij hoog (2019), de afgelopen keer (2022) gaf ze aan ongelukkig te zijn. Heeft men enig idee hoe het kan dat de jeugdigen zich nu zo voelen en is daar wel navraag in gedaan? Onderzoek GGD.

Antwoord: Inderdaad is het zo dat ten opzichte van 2019 het geluksgevoel van onze Drontense jongeren is afgenomen. Dat is niet alleen in Dronten het geval, maar is ook landelijk het beeld. De daling van het geluksgevoel in Nederland (7%) is wel een stuk groter dan in Dronten (4%). De GGD heeft onderzoek gedaan waaruit blijkt dat de gebeurtenissen die jeugdigen hebben meegemaakt tijdens corona grote impact hebben gehad op het welzijn van jongeren. We weten niet of deze impact kortdurend is of niet.

Gezondheidsmonitor Jeugd GGD 2019 en 2021:

Voelt zich gelukkig

	Dronten	Nederland
2019	80%	84%

2021	76%	77%
------	-----	-----

Vraag 13: Bij blz. 17 gaf u aan dat u een probleem heeft met te veel gebruikte en niet gecontracteerde zorg. Toch lijkt daar wel een behoefte en oplossing te liggen, is daar geen andere oplossing zodat de accountant tevreden is en de zorg alsnog geleverd wordt? Behalve dat ze het contract aangaan want daar is een reden waarom ze het niet doen.

Antwoord: We hebben deze ontwikkeling onlangs met de accountant besproken. De accountant voorzag vooralsnog geen probleem, zolang de inzet van niet-gecontracteerde jeugdhulp duidelijk afgewogen, beargumenteerd en vastgelegd is. Dit doen we goed, wat ook is gebleken uit een themacontrole van de juridisch kwaliteitsmedewerkers.

CDA

Vraag 14: Het gebruik van zwaardere zorgvormen door jeugdigen uit Dronten is hoger dan in overige gemeenten in Flevoland (sheet 6). Wat is hier de reden van? Over welke (zware) zorg hebben we het dan? Hebben deze jongeren vooraf deze zwaardere zorg gebruik gemaakt van preventiemaatregelen?

Antwoord: Het gebruik van de zwaardere zorgvormen in deze sheet betreft alleen de jeugdhulp met verblijf en de periode 2022. Op de ambulante zorgvormen hebben we geen vergelijk met Flevoland/Nederland getrokken. Dit is ook nauwelijks mogelijk omdat er nog geen landelijke/regionale monitor is op dat detailniveau. De belangrijkste reden is dat de grootste groep uithuisgeplaatste jeugdigen 16+ is, veelal met meervoudige ernstige problematiek. Zij hebben lang met jeugdhulp thuis kunnen wonen maar de veiligheid van de jeugdige dan wel het gezin kwam in gevaar. De meeste zwaardere vormen van jeugdhulp met verblijf worden ingezet vanuit het gedwongen kader.

We zien dat deze jeugdigen en de gezinnen ook andere vormen van jeugdhulp hebben gehad maar we kunnen niet zien of ze gebruik hebben gemaakt van preventie omdat deze gegevens door derden worden verwerkt en de AVG koppeling niet zomaar toelaat. We gaan deze koppeling wel realiseren met behulp van een trusted third party (TTP). Een eerste proef is in 2022 met een aantal aanbieders gedaan.

Vraag 15: Het jaar 2022 was het tweede coronajaar. In 2022 hebben 1146 jongeren gebruik gemaakt van preventie. Is dit aantal positief gelet op de omstandigheden? Of juist (te) hoog? Hoeveel jongeren kan de gemeente hulp aanbieden met de huidige budgetten voor preventie?

Antwoord: Het aantal jongeren dat van preventie gebruik maakt wisselt op jaarbasis. Ook de intensiviteit van de inzet varieert. Wij kopen voornamelijk FTE's in bij preventieaanbieders. Dit geeft aanbieders flexibiliteit om professionele afwegingen te maken en zo in te spelen op actuele vragen en behoeften van jongeren. Deze werkwijze sluit aan bij de Hervormingsagenda. Uiteraard hebben we resultaatafspraken met de aanbieders gemaakt die we jaarlijks evalueren.

Met de groei van Dronten en de verwachte toename van het aantal jongeren is het noodzakelijk dat we meer FTE's inkopen om jongeren de essentiële ondersteuning te kunnen blijven bieden.

Vanwege de zorg over het welbevinden van jongeren in Dronten tijdens en na coronatijd is er in Dronten vanuit de middelen van het NPO (Nationaal Programma Onderwijs) tijdelijk extra ambulante ondersteuning op scholen ingekocht.

Vraag 16: Sheet 19: alternatieven voor verblijf en sturing op de duur van het verblijf levert financieel gezien het meeste op. Hoe denkt Dronten daar behalve met preventie op te kunnen sturen?

Antwoord: Voorbeelden van sturing zijn het Versnellingsteam (RET 2.0) en Team Anders. Daarnaast is in de aanbesteding jeugdhulp met verblijf 'Thuis Op Maat' meegenomen. Thuis op Maat geeft een zorgaanbieder de mogelijkheid om de hulp/ behandeling flexibel te bieden in de thuissituatie, met een bed achter de hand als dat nodig is. Verder wordt van de verwijzers (lokale toegang maar ook de gecertificeerde instellingen) verwacht dat zij perspectief regie voeren. Doel is om sneller zicht te krijgen op het perspectief voor de jongere en zo gericht in te zetten op de terugkeer naar huis.

Vraag 17: Voor jeugdhulp stijgen de geraamde lasten in 2024 en verder. Hiervoor worden verschillende redenen genoemd. De algemene uitkering stijgt voor loon- en prijsontwikkelingen. Kan er inzichtelijk worden gemaakt hoeveel het tekort is ondanks de stijging van de algemene uitkering?

Antwoord: De loon- en prijsontwikkelingen in de algemene uitkering worden in Dronten opgenomen in een algemene stelpost die voor verhoging van tarieven van aanbieders kan worden aangewend als er over de compensatie van de loon- en prijsontwikkelingen afspraken zijn vastgelegd. In Dronten is deze compensatie een optie geweest in de contracten en is niet altijd (volledig) toegekend. De feitelijke toegekende indexatie wordt achteraf via een begrotingswijzing toegevoegd aan de begroting. De compensatie is ruim achtergebleven bij de werkelijke loon- en prijsontwikkelingen in de sector gehandicaptenzorg, jeugdhulp, welzijn en GGZ. Het gevolg is dat de tarieven die komen uit de verplichte kostprijsonderzoeken meestal een stuk hoger liggen dan de gecontracteerde tarieven die op basis van de OVA jaarlijks worden bijgesteld. We kunnen het niet exact aangeven, maar de OVA is de afgelopen jaren in totaal rond de 14% geweest en onze compensatie lokaal rond de 8%. Regionaal op basis van de contracten is rond de 14% gecompenseerd tot 2023 en de regionale tariefstijging per 2023 ligt tussen de 25 en 76%. Het financiële tekort 2024 met de tariefstijging als oorzaak is circa € 1.150.000. De benodigde extra beleidsinzet lokaal en regionaal leidt tot een tekort van circa € 325.000 in 2024.

Vraag 18: De Methode van Versnellingsteam/team Anders blijkt succesvol in het voorkomen van een aantal uithuisplaatsingen (en zware vorm van jeugdhulp). Tot nu vond bekostiging hiervan plaats op basis van pilot. De pilot is eindig en voor de toekomst was de bekostiging van deze aanpak nog onzeker. Wat kunnen gemeente(raden) doen om de methode Versnellingsteam duurzaam financieel te borgen in de bekostiging van jeugdhulp?

Antwoord: In de begroting is het Versnellingsteam (dit wordt RET 2.0) en Team Anders opgenomen. Insteek van de regio is om dit aanbod te borgen in de regionale werkwijze. In het aan u verstrekte document 'Jeugdhulp in Dronten' staat dit beschreven op pagina 8 en 9. Door in te stemmen met de programmabegroting 2024 kan deze werkwijze geborgd worden.

PvdA

Vraag 19: Wat zijn de specifieke beleidsdoelstellingen van de gemeente Dronten met betrekking tot jeugdzorgkwaliteit? Zijn er vastgestelde kwaliteitsnormen waaraan jeugdzorgaanbieders moeten voldoen?

Antwoord: Aanbieders moeten voldoen aan de wettelijke vereisten. Zo moeten werknemers zich onder andere houden aan de beroepscode, in het bezit zijn van een VOG en ingeschreven staan in het BIG-register of Kwaliteitsregister Jeugd. De volledige kwaliteitseisen zijn te vinden in de Jeugdwet en het Beluif Jeugdwet. De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd houdt samen met de Inspectie Justitie en Veiligheid toezicht op het naleven van de kwaliteitseisen. Bij aanbestedingen worden lokaal en regionaal aanvullende kwaliteitseisen gesteld naar aanleiding van het door u vastgestelde beleid. Zoals resultaatgericht werken, samenwerking met gemeente en partners om de integraliteit te bevorderen, inzet van intensief ambulant

thuis ter voorkoming van verblijf en om eerder terug te kunnen naar huis. Maar ook dagen we aanbieders met een innovatiebudget uit om te komen met kwaliteitsverbeteringen. Volgend jaar gaan we in gesprek over het nieuwe beleidskader en nemen we dit onderwerp mee.

Vraag 20: Hoe monitort de gemeente momenteel de kwaliteit van jeugdzorgdiensten?

Antwoord: Naast het wettelijke toezicht op de kwaliteit, hebben we afspraken gemaakt met jeugdhulpaanbieders. Jeugdhulpaanbieders zijn verplicht een klanttevredenheidsonderzoek te houden. Wij ontvangen jaarlijks de resultaten en gaan hierover het gesprek aan. Daarnaast organiseren we drie keer per week een inloopspreekuur, waarbij medewerkers vanuit verschillende expertises (beleid, gids, JKM, GD) elkaar ontmoeten en complexe casussen of signalen rondom jeugdhulpaanbieders bespreken. Indien nodig betrekken we de contractmanager en gaan we met de aanbieder in gesprek. Ook is op landelijk niveau een klanttevredenheidsonderzoek Jeugdhulp en Wmo ingericht dat gemeenten ieder jaar onder hun eigen inwoners uitvoeren. Als daar opvallende zaken of signalen uit voortkomen gaan we hiermee aan de slag.

Vraag 21: Hoe vaak en op welke manier vindt de evaluatie van zorgaanbieders plaats?

Antwoord: Zie de voorgaande vraag. Afhankelijk van de ontwikkelingen gaat de contractmanager één of twee keer per jaar met alle aanbieders afzonderlijk in gesprek, onder andere ter evaluatie van de kwaliteit. Als er meer speelt bij een aanbieder dan zitten we vaker met elkaar om de tafel totdat dit niet meer nodig is. Een voorbeeld hiervan is het apart ingerichte overleg met een GGZ aanbieder waar contractmanager, beleidsmedewerker en gedragsdeskundige aansluiten om heldere afspraken te maken en zaken te stroomlijnen.

Vraag 22: Hoe bevordert de gemeente preventieve ondersteuning om de behoefte aan intensievere jeugdzorg te verminderen?

Antwoord: Dit doen wij op twee manieren: 1. Het preventieve aanbod wordt laagdrempelig ingezet, veelal op de scholen en bij mensen thuis. Maatschappelijke partners en het onderwijs zijn goed op de hoogte van het preventieve aanbod en verwijst inwoner hiernaar. 2. We spelen in op lokale en landelijke ontwikkelingen, zodat we jongeren en gezinnen zo goed mogelijk preventief kunnen blijven ondersteunen. Voorbeelden hiervan zijn de inzet van basis GGZ, GGZ op school en het aanbod rondom (v)chtscheidingen. Meer informatie hierover staat in het artikel van het Steunpunt Passend Onderwijs: <https://www.steunpuntpassendonderwijs-povo.nl/inspiratie/op-weg-naar-inclusief-onderwijs-zo-doen-zij-dat-drie-partijen-een-doel/>.

Vraag 23: Zijn er concrete plannen om het preventieve aanbod uit te breiden?
Ja, de huidige succesvolle pilots (o.a. inzet basis GGZ) willen we inbedden in het preventieve aanbod. De kosten van deze pilots zijn verwerkt in de programmabegroting 2024 e.v.

Antwoord: We richten ons nu met name op het omzetten van regulier zorgaanbod naar groepsaanbod. Door meer groepsaanbod toe te voegen aan het huidige preventieve aanbod, worden meer jongeren bereikt en eventuele problemen vroegtijdig gesignaleerd en/of voorkomen. Zo is in samenwerking tussen gemeente en Kinderopvang Dronten gestart met een buitenschoolse opvang PLUS (BSO+), voor kinderen die uitvallen op de reguliere naschoolse opvang en meer en intensievere ondersteuning nodig hebben. De BSO+ voorkomt dat die kinderen òf thuis komen te zitten òf noodgedwongen terecht komen in een (individuele) jeugdhulpvoorziening. De beweging richting groepsaanbod sluit aan bij de Hervormingsagenda. We gaan verder in gesprek met het veld om dergelijke ombuigingen in het nieuwe beleidskader te realiseren.

Daarnaast oriënteren we ons op inzet van de methode “Nu niet zwanger”. Deze methode is bewezen effectief en helpt kwetsbare gezinnen een bewuste keuze te maken om niet zwanger te worden tijdens een instabiele levensfase. Verder bereiken ons signalen dat er een toenemende zorg is bij jongeren die thuiszitten en de weg naar school niet (meer) vinden, wat veelal de inzet van langdurige jeugdhulp tot gevolg heeft. Ook de vraag naar extra inzet bij ondersteuning van een kansrijke start ter voorkoming van opvoed- of opgroeiproblematiek op latere leeftijd, is bij ons binnen gekomen. Voor deze twee maatschappelijke signalen willen we samen met partners een passend aanbod ontwikkelen.

Aandachtspunt is wel dat we niet in de toekomst kunnen kijken. Als we duidelijk hadden welke methodes over tien jaar de meeste vruchten afwerpen, dan hadden we deze methodes allang ingekocht.

Vraag 24: Welke mechanismen zijn er om kostenoverschrijdingen te identificeren en te beheersen?

Antwoord: Lokaal en regionaal werken we met interne kwartaalrapportages waar de feitelijke kosten van dat kwartaal worden gezet naast de begroting. We werken aan verbeterlagen waarbij we op niveau van de IV3 de prognose gaan ramen en fijnmaziger kunnen zien waar eventuele onder- en overschrijdingen zich voordoen. De mogelijkheden van kostenbeheersing zijn beperkt vanwege de open eind wetgeving en de inzet van zorg door derden.

Als het om grote inzet voor individuele casussen gaat, dan worden medewerkers vanuit verschillende expertises betrokken om mee te denken over een zo efficiënt en goedkoop mogelijke oplossing. De sturing die we hierop kunnen uitvoeren, beperkt zich tot het vrijwillig kader. En uit de gepresenteerde data blijkt dat het vrijwillig kader relatief veel beschikt tegen relatief weinig kosten.

2. Vragen over Triade-Vitree

VVD

Vraag 25: Kan het college ons informeren over de actuele ontwikkelingen rondom Triade / Vitree? Kan het college ons informeren over de stand van zaken met betrekking tot de geheimhouding van bepaalde stukken? Waarom zijn qua informatievoorziening aan de Raad per gemeente verschillende keuzes gemaakt? Ware het niet beter geweest dat ook hier eenduidige keuzes waren gemaakt?

Antwoord: Voor het antwoord op deze vraag verwijzen we naar de raadsinformatie brief van 28 september 2023. Hierin leest u ook de opvatting van ons college over het feit dat de gemeenten in de regio anders omgegaan zijn met de informatieverstrekking. Dit is nog steeds ons standpunt. Er zijn geen actuele ontwikkelingen. Een voorstel met betrekking tot al dan een gedeeltelijke openbaarmaking van de raadsinformatiebrief waar geheimhouding is opgelegd volgt in november.

ChristenUnie

Vraag 26: In het gepresenteerde overzicht van de beeldvormende vergadering missen wij de cijfers van Triade/ Vitree. Wat de CU vooral wil weten is wat is de huidige stand van zaken ten opzichte van de presentatie van een tijd terug? Dit brengt ons bij onderstaande bijbehorende vragen. We hebben een presentatie gehad over de cijfers van Triade Vitree (tijdje terug). Daar willen we graag een vervolg op: hoe staat e.a. er nu voor, is er opnieuw zorg ingekocht, wat zijn de vooruitzichten op lange termijn? We vinden het niet prettig en passend dat we nu via de media over de ontwikkelingen horen en niets van het college. Vindt het dat deze op dit moment voldoende aan zijn informatieplicht voldoet naar de raad?

Antwoord: Voor het antwoord op deze vraag verwijzen we naar de raadsinformatie brief van 28 september 2023. Er zijn geen actuele ontwikkelingen. Daarnaast zijn op dit moment geen zorgen over de zorg continuïteit bij Triade-Vitree. De lokale contractmanager en de regionale aankoopcentrale hebben blijvend aandacht voor dit onderwerp. Het college is van mening op een passende en rolzuivere wijze omgegaan te zijn met de informatieplicht betreffende een uitvoeringsorganisatie in de jeugdhulp. Een voorstel met betrekking tot al dan een gedeeltelijke openbaarmaking van de raadsinformatiebrief waar geheimhouding is opgelegd volgt in november.

Vraag 27: En daarop aanvullend: wanneer krijgt onze raad dezelfde informatie als de andere gemeenteraden al hebben gehad? Waarom wordt voor dit WOO-verzoek afgestemd wel met andere gemeenten over openbaarmaking maar wordt de informatie die de gemeenteraden krijgen niet onderling afgestemd? Moet dit niet z.s.m. openbaar gezien er geen wettelijke redenen lijken te zijn om het geheim te blijven houden?

Antwoord: Voor het antwoord op deze vraag verwijzen we naar de raadsinformatie brief van 28 september 2023. Het college is vooralsnog niet voornemens om dezelfde informatie (onder geheimhouding) te verstrekken aan de raad. De overwegingen daartoe zijn gedeeld in de raadsinformatiebrief van 28 september.

Een voorstel met betrekking tot al dan een gedeeltelijke openbaarmaking van de raadsinformatiebrief waar geheimhouding is opgelegd volgt in november.

PvdA

Vraag 28: Een aantal maanden geleden is deze gemeenteraad opgeroepen om naar Lelystad te gaan en daar een vergadering bij te wonen wat zou gaan over Triade Vitree. Daaruit komt dan ook onze vraag: Denkt de wethouder dat de gemeenteraad een actievere rol kan spelen bij het waarborgen van kwaliteit in de jeugdzorg?

Antwoord: Naar het oordeel van het college blijft het van gewicht indien fracties uit de raad via hun eigen partijlijnen waar mogelijk hun invloed uitoefenen richting Kamer en Regering over de kwestie van jeugdzorg/-hulp. Aangezien de voortdurend terugkerende vraagstukken rondom jeugdzorg/-hulp in de basis steeds terug te voeren zijn naar de landelijke regelgeving en de daaraan gekoppelde bekostiging. Mw. Stellaard wijst daar ook op. Ons college wenst in de komende periode hierop in alle bescheidenheid stappen te zetten, met het besef dat Dronten slechts één van de vele (gemeentelijke) spelers is. Echter niets doen ten aanzien van het systeem doet geen recht aan de omvang van dit onderwerp.

Graag maakt het college in het komende jaar bij de inzet op dit thema gebruik van de inbreng van de raad. Wij zullen daarop met initiatieven komen. En plaatsen het ook in de bredere context van het uitzetten van een actuele beleidslijn over het sociaal beleid.

3. Vragen over de systeemwijziging

VVD

Vraag 29: Gesproken wordt over de Hervormingsagenda Jeugd. Vraag: Heeft de het college vertrouwen in die agenda? Mede bezien in het licht van wat mevrouw Stellaard met ons gedeeld heeft.

Antwoord: De Hervormingsagenda heeft als doel knelpunten in de jeugdzorg structureel aan te pakken. Een ander doel is het jeugdzorgstelsel financieel houdbaar maken voor de toekomst. De uitgangspunten van de jeugdhulp en de manier waarop we het stelsel hebben georganiseerd blijven echter nagenoeg ongewijzigd ten opzichte van de eerdere wetgeving en eerder gesignaleerde knelpunten (al vanuit de vorige eeuw). Dat heeft mevrouw Stellaard

geconstateerd in haar onderzoek. De oorzaken van het zichzelf herhalend beleid zijn divers en hardnekkig maar de kern is dat we alleen op de korte termijn reflecteren en daardoor niet aan het vernieuwen maar aan het herhalen zijn (symptoombestrijding). De Hervormingsagenda bevat op onderdelen wel acties die in de bestaande situatie – inhoudelijk en financieel – kunnen helpen om de hulpvraag anders op te pakken maar leidt ons inziens niet tot een rem op de omvang van de hulpvraag zelf. Daar zijn maatregelen voor nodig op de terreinen die de toenemende jeugdhulpvraag veroorzaken zoals armoede, kansenongelijkheid, prestatiedruk. We proberen dan ook samen met partners een antwoord te vinden op complexe samenlevingsvragen en maken hier beleid op. Dit nemen we ook mee in het nieuwe beleidskader.

Vraag 30: Wat is de visie van het college op het feit dat Jeugdhulp nu belegd is bij gemeenten in plaats van Provincie / Rijk. Hoe ziet het college deze in 2015 gemaakte keuze in relatie tot de uitdagingen / problemen waarmee we nu als lokale overheid te maken hebben?

Antwoord: Het is een gegeven dat de jeugdhulp is belegd bij de gemeenten. De winst hiervan is dat wij als gemeente onze inwoners steeds beter in beeld hebben en hun hulpvraag zelf en in samenhang kunnen oppakken in plaats van afhankelijk te zijn van een andere opdrachtgever. De stijgende hulpvraag wordt ons inziens niet veroorzaakt door de decentralisatie, het open karakter van de Jeugdwet en de nadruk op veiligheid (risicomijding) is daaraan wel mede debet.

Gelijktijdig met de decentralisatie van jeugdhulp naar gemeenten per 2015 heeft het Rijk een korting van tussen de 20 en 25% toegepast vanuit de aanname dat gemeenten de jeugdhulp efficiënter konden uitvoeren. In de Hervormingsagenda zien we een eenzelfde beweging. De winst van nog te nemen maatregelen wordt al ingeboekt. De VNG en zorgorganisaties vragen hiervoor voortdurend aandacht maar het Rijk legt dit naast zich neer. Het is een feit dat gemeenten te weinig geld krijgen voor de uitvoering van de Jeugdwet.

Dronten Sociaal

Vraag 31: Wat zijn de wijzigingen m.b.t. het beleid t.o.v. het huidige beleid? Wat zijn de nieuwe investeringen die het gevolg zijn van de hervormingsagenda?

Antwoord: In 2024 werken we aan het nieuwe beleid. Een aantal acties uit de Hervormingsagenda is al onderdeel van ons huidige beleid. Wij kijken kritisch naar zowel ons huidige beleid als de acties uit de Hervormingsagenda. Daarbij nemen wij de vrijheid om onze eigen Dronter Koers te blijven bepalen. Hierna geven wij de landelijke tabel weer van de investeringen die na invoering moeten leiden tot besparingen. We hebben de omvang van de investeringen nog niet door kunnen rekenen. Dat staat voor 2024 op de rol.

Versterken normale leven/veerkracht jeugdigen en hun omgeving (B16)
Afbakening reikwijdte (B2)
Invoeren doorbraakmethode (B15)
Brede invoering poh-jeugd ggz (AEF rapport, bijlage E, 1)
Beperking verwijzingen naar ongecontracteerd aanbod (B12)
Regionalisering (B3)
Voorkomen en verkorten residentiële zorg (B17)
Friciekosten voorkomen en verkorten residentiële zorg (B17)
Normaliseren voogdijondersteuning (B18)
Selectie en contractering (B5) (gecorrigeerd voor interferentie B6)
Tariefdifferentiatie (B6)
Standaardisatie uitvoering (B23)
Vereenvoudiging productcodes (BV)
Correctie begrotingsstand
Investering kwaliteitsagenda en kwaliteitscyclus
Kasschuif

Vraag 32: Als je het boemerangbeleid van Sharon Stellaard als uitgangspunt neemt, waar zie je een herhaling van zetten in de hervormingsagenda? Ook omdat opnieuw de ambitie (het doel) verbetering en besparing is.

Antwoord: De herhaling van zetten is vooral de aanname dat de acties zullen leiden tot het gewenste resultaat (financieel houdbaar jeugdstelsel en gelukkigere inwoners). Terwijl die aanname niet over een langere periode is getoetst. Een aantal voorbeelden van herhaling dan wel reparatie van ongewenste gevolgen van bestaande wetgeving: versterken normale leven (de norm hiervoor is decennia geleden bepaald en dit doel is ook al decennia ongewijzigd), regionalisering (vorig beleid was decentralisatie van regio naar gemeente want dat zou leiden naar het financieel houdbare stelsel), standaardisatie uitvoering (hiermee wordt de ruimte voor vernieuwing weer ingeperkt naar 'oude' producten omdat de aanbieders die in meer gemeenten/regio's werken de diversiteit niet aankunnen).

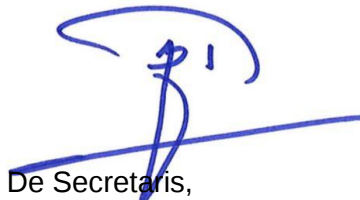
Vraag 33: Wordt er ook over nagedacht om niet in deze valkuil te stappen en waarin kan de gemeente Dronten een eigen koers gaan varen en hebben we hierin ook een bepaalde vrijheid? Ook omdat er wordt afgerekend met het rijk op de mate waarin je de maatregelen uit de hervormingsagenda volgt.

Antwoord: Binnen de kaders van de Jeugdwet heeft Dronten vanaf 2015 een eigen koers gevaren en dat willen we blijven doen. Het stelsel kent veel beperkingen. Daarom is het nodig dat we ons binnen en buiten het huis van Dronten bewust zijn van de factoren die de structurele knelpunten in de jeugdhulp in stand houden. Pas als de valkuilen goed op het netvlies staan, ontstaat er ruimte om dingen anders te doen. En volgens ons moeten we dat voor onze jeugdige Drontenaren en hun gezinnen ook willen. Vandaar dat we Sharon Stellaard hebben gevraagd de raad in haar bevindingen mee te nemen en haar verhaal voor een breder publiek te vertellen, zoals recentelijk op het jaarlijkse symposium zorglandschap jeugd.

We moeten ons er ook van bewust zijn dat niet alles anders moet en dat ook niet alles tegelijk anders kan. We werken aan een procesplan voor het nieuwe beleid waarin veel ruimte is voor reflectie op het verleden om met open ogen nieuwe aannames en keuzes te maken. Als we die goed implementeren, leren van de ervaringen, monitoren wat het oplevert en ingrijpen waar nodig, dan kunnen we over onze koers ook goed verantwoording afleggen.

Vervolg

Wij vertrouwen erop u hierbij voldoende inzicht te hebben gegeven in de stand van zaken binnen de jeugdhulp.

De Secretaris,
J.D. Pruim

De Burgemeester,
drs. J.P. Gebben